

Fischer (KF):

Der er i de seneste måneder indtruffet en udvikling i og omkring Sydafrika, der giver håb om et endegyldigt farvel til apartheid og til en ny samfundsform, hvor de forskellige befolkningsgrupper på lige fod kan have del i magten.

Mest iøjnefaldende var løsladelsen af Nelson Mandela og andre ledende politiske fanger samt ophævelsen af forbudet mod den sorte befolknings politiske organisationer.

Udadtil skal nævnes aftalen om Namibias frihed og tilbagetrækningen af de cubanske tropper fra Angola som elementer, der er med til at reducere spændingerne i hele det sydlige Afrika.

Det Konservative Folkeparti undlod i sin tid at stemme for handelssanktionerne mod Sydafrika. Vi ville gerne være med til at lægge et pres på regeringen i Pretoria for fredelig overgang til et flertalsstyre, men vi ønskede, at den danske politik var koordineret med vore nærmeste partnere i EF og Norden.

Vi ønsker også i dag en samordnet politik på dette område, når det nu gælder om at ophæve sanktionerne og finde det rigtige tidspunkt og den rigtige fremgangsmåde at gøre det på. Derfor kan vi ikke støtte Fremskridtspartiets forslag, der helt savner den internationale dimension.

Derimod mener vi som udenrigsministeren, at tiden er inde til, at Danmark igen har egne diplomater i Sydafrika, så vi kan få vore egne informationer om udviklingen dernede, så vi kan holde os i kontakt med de vigtigste personer og grupper i sydafrikansk politik i den kommende meget afgørende periode, så vi, når apartheidsystemet er ophævet, igen kan være forberedt på normale handelsmæssige relationer med Sydafrika.

Riishøj (SF):

Som hr. Kelm-Hansen nævnte, er der blevet talt meget om rejser, og dette forslag har nok også sin udløber i nogle rejser, som visse Fremskridtspolitikere har haft i det sydlige Afrika og kun til Sydafrika, betalt af generalkonsulatet i København. Dette forslag er vel en tak for disse mange rejser.

Sagen er jo, at apartheid ikke er afviklet. Det store sorte flertal har ikke fået stemmeret, og de vigtigste apartheidlove fungerer fortsat, herunder først og fremmest Group Area-akten,

tvangsforflytninger af de sorte og inddelingen af byområder og landområder i sort og hvidt område. Derfor er det det dårligst mulige tidspunkt at lette sanktionerne på. I dette tilfælde har sanktionerne rent faktisk virket, som hr. Kelm-Hansen også var inde på.

Vi befinder os i en historisk periode, hvor der sker fantastiske fremskridt for demokratiet i visse områder af verden. Der har været en del parallelisering med de østeuropæiske lande og også diskussion omkring COCOM-reglerne. Der må vi sige, at når vi har talt om de østeuropæiske lande, så har man anerkendt demokratiet, efter at der er blevet afholdt rundbordssamtaler mellem regeringen og oppositionen, og efter at der mellem regeringen og oppositionen er nået en aftale og afholdelse af frie valg og afvikling af ét partis monopol på magten er tidsfæstet.

I Sydafrika – sjovt nok har nogle den opfattelse – skal man søreme lempe på et tidspunkt, hvor man slet ikke er nået frem i den igangværende proces, hvor de sorte fortsat er berøvet stemmeretten, og hvor hele apartheidsystemet reelt fungerer, uanset at vi alle sammen kan glæde os over løsladelsen af visse politiske fanger.

Men dengang det skete i de østeuropæiske lande, var der jo ikke tale om, at man anerkendte, at der var man overgået til demokrati. Det skete først, da man havde frie valg, hvor alle havde én stemme, alle borgere havde én stemme.

Det er man ikke nået til i Sydafrika endnu. Derfor er det vigtigt at fastholde presset – ja, forstærke presset – og sikre sig, at også Sydafrika får demokratiske valg. Namibia har fundet frem til en aftale om demokratiske frie valg. Alle får én stemme, og det må da også være målsætningen for Sydafrika.

Men det er sjovt nok, som højrefløjen kan, om jeg så må sige følge forskellige kriterier rundt omkring i verden. Det skal vi andre i hvert fald nok have in mente, når vi snakker om demokrati og demokratiske rettigheder, når den slags kan bringes på bane i Østeuropadebatten.

Til allersidst ANC – det nævnte hr. Kelm-Hansen også. Vi har i Danmark haft en god sanktionslovgivning, men i spørgsmålet om ANC har vi jo ført en mærkelig politik ved modsat Norge og Sverige ikke at ville forhandle med ANC, heller ikke i forbindelse med forde-